

NOTĂ de fundamentare

la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de calificare, procedura de desfășurare a examenului de calificare a experților judiciari și modul de contestare a rezultatelor examenului de calificare, precum și modificarea unor hotărâri ale Guvernului

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
<p>Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de calificare, procedura de desfășurare a examenului de calificare a experților judiciari și modul de contestare a rezultatelor examenului de calificare, precum și modificarea unor hotărâri ale Guvernului, a fost elaborat de Ministerul Justiției, cu suportul partenerilor de dezvoltare și a instituțiilor publice de expertiză judiciară.</p>
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de calificare, procedura de desfășurare a examenului de calificare a experților judiciari și modul de contestare a rezultatelor examenului de calificare, precum și modificarea unor hotărâri ale Guvernului, a fost elaborat de Ministerul Justiției urmare a adoptării Legii nr. 191/2025 pentru modificarea unor acte normative, prin care au fost operate modificări la art. 43 alin. (7) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar.</p> <p>Astfel, potrivit redacției de la art. 43 alin. (7) din Legea de modificare Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de calificare, precum și procedura de desfășurare a examenului de calificare a experților judiciari și modul de contestare a rezultatelor examenului de calificare se aprobă de către Guvern, ceea ce servește temei legal de elaborare a proiectului.</p>
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Până la operarea modificărilor Legii nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, Comisia de calificare și evaluare a experților judiciari a activat conform Regulamentului privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari, iar examenul de calificare a experților judiciari se desfășura conform Regulamentului privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare pentru atribuirea calității de expert judiciar, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1411/2016.</p> <p>Comisia respectivă activa drept comisie unică având drept obiective atât calificarea experților judiciari cât și evaluarea acestora. Totodată, constituirea, organizarea și funcționarea Comisiei respective, reprezintă un mecanism complex, prin prisma dificultății creării unui număr mare de componente a Comisiei de calificare și evaluare, corelativ tipului specialității de expertiză judiciară în care se califică expertul, ce poate deține mai multe specialități sau, după caz, în care se califică candidatul.</p> <p>Urmare modificărilor operate prin Legea nr. 191/2025 pentru modificarea unor acte</p>

normative, art. 43 alin. (4), (5), (8) și (9) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar stabilesc că examenul de calificare este susținut în fața Comisiei de calificare a experților judiciari, care se constituie, în fiecare instituție publică de expertiză judiciară, pentru un mandat de 4 ani, din 5 membri, dintre care un membru este desemnat de Ministerul Justiției.

Majoritatea membrilor Comisiei de calificare sunt experți judiciari de categoria întâi ori superioară, care se bucură de reputație ireproșabilă și dețin un nivel înalt de profesionalism. Componența nominală a Comisiei de calificare se aprobă prin ordinul conducătorului instituției publice de expertiză judiciară.

Instituțiile publice de expertiză judiciară sunt obligate să asigure condițiile necesare pentru desfășurarea examenului de calificare a experților judiciari în cazul existenței solicitărilor de atribuire a calității de expert judiciar.

Instituțiile publice de expertiză judiciară prezintă la Ministerul Justiției lista persoanelor care au susținut examenul de calificare în profesia de expert judiciar, precum și hotărârile comisiilor de calificare.

Totodată, potrivit art. III alin. (1) lit. a) din Legea nr. 191/2025, prevederile din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, ce se referă la modificările privind accesarea în profesia de expert judiciar vor intra în vigoare după 6 luni de la data intrării în vigoare a legii de modificare. Având în vedere că Legea nr. 191/2025 pentru modificarea unor acte normative a fost publicată la data de 31.07.2025, iar intrarea în vigoare a avut loc peste o lună de la data respectivă (01.09.2025), normele ce instituie noul mecanism de accesare vor intra în vigoare începând cu data de 28.02.2026.

Astfel, începând cu această dată cadrul subordonat legii devine inaplicabil și lacunar în lipsa reglementării unui nou mecanism ce implică elaborarea actelor normative prevăzute la art. 43 alin. (7) din Legea nr. 68/2016 a Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de calificare, precum și procedura de desfășurare a examenului de calificare a experților judiciari și modul de contestare a rezultatelor examenului de calificare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Prin proiect se urmărește următoarele obiective:

- reglementarea modului de constituire, organizare și funcționare a Comisiei de calificare a experților judiciari;
- instituirea unui mecanism previzibil eficient, transparent, de organizare și desfășurare a examenului de calificare în profesia de expert judiciar;
- reglementarea modului de constituire a comisiilor de contestație, procedurii de examinare a contestațiilor.
- ajustarea actelor normative a Guvernului la Legea nr. 68/2016, în special a hotărârii Guvernului nr.1411/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari, Regulamentului privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare pentru atribuirea calității de expert judiciar și a modelului licenței pentru exercitarea profesiei de expert judiciar.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

I. Potrivit proiectului Comisiile de calificare se vor forma în instituțiile publice de expertiză judiciară din cadrul Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății și Centrului Național Anticorupție.

De asemenea, Comisia se va constitui prin Ordin al conducătorului instituției publice de expertiză judiciară, din 5 membri, din care:

- un reprezentant al instituției publice de expertiză judiciară, de nivel de conducere, ce deține licență de expert judiciar, prioritar, în cel puțin 2 specialități, care este și președinte al Comisiei;

- un reprezentant desemnat de Ministerul Justiției;

- un reprezentant din mediul academic din cadrul Institutului Național al Justiției, Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, altor instituții autorizate, inclusiv de expertiză judiciară, din Republica Moldova sau dintr-un alt stat.

- doi experți judiciari care au un stagiu în profesie de cel puțin 5 ani și, prioritar, dețin calificare în cel puțin 2 specialități.

Membrii Comisiei care nu sunt selectați din cadrul instituției publice de expertiză judiciară se delegă, la solicitarea conducătorului instituției publice de expertiză judiciară, de către instituția corespunzătoare. Pentru fiecare membru al Comisiei de calificare, se numește câte un supleant, conform aceluiași reguli.

Mandatul membrilor va fi de 4 ani.

Desemnarea unui nou membru al Comisiei în locul vacant se va efectua în termen de o lună de la data survenirii vacanței mandatului, în modul stabilit pentru formarea Comisiei. Noul membru își va exercita atribuțiile pentru durata rămasă a mandatului.

II. Potrivit proiectului examenul de calificare se va organiza de către instituțiile publice de expertiză judiciară din cadrul Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății și centru Național Anticorupție.

Examenul de calificare va consta dintr-o probă scrisă și o probă verbală.

Noul mecanism va pune în sarcina comisiei de calificare elaborarea și aprobarea cu cel mult 7 zile lucrătoare înainte de data desfășurării examenului a 2 variante de teste-grilă pentru examen în corespundere cu bibliografia publicată.

Proba scrisă se va desfășura în baza unui test-grilă din 100 de întrebări, structurate în două părți a câte 50 de întrebări fiecare, care are menirea de a verifica cunoștințele candidatului în următoarele două domenii:

1) cadrul normativ relevant și se constituie din prevederile:

a) Codului de procedură penală în domeniul expertizei judiciare;

b) Codului de procedură civilă în domeniul expertizei judiciare;

c) Legii nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar;

d) Codului deontologic al expertului judiciar.

2) ramura de știință din care face parte specialitatea în care se candidează.

Întrebările din testul-grilă, conțin 3 variante de răspuns, dintre care un singur răspuns este corect.

La elaborarea testului-grilă comisia va putea atrage experți judiciari din specialitatea corespunzătoare în care dorește să acceadă candidatul, după caz, specialiști din ramura științifică respectivă.

Proba scrisă se va considera promovată de către candidatul care a răspuns corect la 80 de întrebări, cu condiția că la fiecare compartiment a răspuns corect la cel puțin 40 de întrebări. Rezultatele evaluărilor se vor introduce în tabelul codificărilor.

Hotărârea Comisiei privind promovarea probei scrise va conține lista candidaților care au promovat proba scrisă și se va publica pe paginile web ale instituțiilor publice de expertiză judiciară,

La proba verbală vor fi admiși doar candidații care au promovat proba scrisă.

Proba verbală se va desfășura în baza a 5 proiecte de rapoarte de expertiză judiciară prezentate pe specialitatea solicitată de către candidat concomitent cu actele de participare la examen.

În cadrul probei verbale candidatul urmează să efectueze o prezentare asupra a 5 proiecte de rapoarte de expertize, din cele prezentate, prin explicarea modului practic de efectuare a expertizei. Proiectele de rapoarte de expertiză asupra cărora se va susține prezentarea se selectează de către comisie.

În cadrul probei verbale fiecare membru al comisiei sau expert judiciar, după caz specialist sau expert internațional atras în vederea evaluării cunoștințelor în ramura de știință corespunzătoare vor putea acorda întrebări pe marginea fiecărui proiect de raport de expertiză prezentat și altele, pe care le consideră necesare.

Fiecare membru al comisiei sau expert judiciar, după caz specialist sau expert internațional atras în vederea evaluării cunoștințelor în ramura de știință corespunzătoare va aprecia cu puncte de la 0 la 10 calitatea proiectului raportului de expertiză al candidatului și prezentarea inclusiv cu răspunsuri și întrebări, prin completarea fișei de evaluare.

Se consideră promovată proba verbală dacă pentru fiecare raport de expertiză candidatul a acumulat cel puțin media de 7 puncte, conform anexei prevăzute de Regulament, iar în cazul în care, pentru evaluarea candidatului în ramura de știință corespunzătoare a fost atras un expert judiciar, după caz, specialist sau expert internațional, acesta a acordat cel puțin 7 puncte pentru fiecare proiect de raport.

În termen de 3 zile lucrătoare de la expirarea termenului de depunere a contestațiilor sau, după caz, de la data recepționării hotărârii Comisiei de contestație privind soluționarea acestora, Comisia de calificare adoptă hotărârea privind promovarea examenului, care se publică pe pagina web oficială a instituției publice de expertiză judiciară corespunzătoare. Copia certificată cu ștampila instituției publice de expertiză judiciară se transmite Ministerului Justiției în termen de 3 zile lucrătoare de la adoptare.

Comisia de contestare se va constitui concomitent cu comisia de calificare potrivit aceluiași reguli și va funcționa conform modului de organizare și funcționare a Comisiei de calificare. Nu vor putea fi membri ai Comisiei de contestare, persoanele care fac parte din Comisia de calificare.

IV. În vederea asigurării conformității actelor normative ale Guvernului cu prevederile Legii nr. 68/2016 privind expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, se impune ajustarea Hotărârii Guvernului nr. 1411/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea Comisiei de calificare și evaluare a experților judiciari, a Regulamentului privind condițiile de desfășurare și promovare a examenului de calificare pentru atribuirea calității de expert judiciar, precum și a modelului licenței pentru exercitarea profesiei de expert judiciar.

Analiza cadrului normativ în vigoare relevă faptul că unele prevederi ale Hotărârii Guvernului nr. 1411/2016 nu mai corespund dispozițiilor Legii nr. 68/2016, fiind necesară revizuirea și excluderea unor norme devenite inaplicabile sau redundante. *În acest sens, modificările propuse urmăresc simplificarea și clarificarea conținutului hotărârii, precum și eliminarea suprapunerilor normative.*

Astfel, se propune modificarea titlului hotărârii, care va avea următorul cuprins: „Cu privire la aprobarea modelului licenței pentru exercitarea profesiei de expert judiciar și a anexei la licență”, reflectând în mod exact obiectul reglementării rămase în vigoare.

Totodată, în clauza de emitere a hotărârii se propune excluderea referinței la „art. 43 alin. (6)”, întrucât aceasta nu mai are temei juridic în contextul actualului cadru legislativ.

De asemenea, se propune excluderea subpunctelor 1) și 2) din punctul 1 al hotărârii, având în vedere că prevederile respective reglementează aspecte care nu mai sunt aplicabile sau care sunt reglementate prin noul Regulament.

În același context, se propune abrogarea anexelor nr. 1 și nr. 2 la hotărâre, ca urmare a faptului că acestea conțin reglementări *care nu mai sunt conforme cu prevederile Legii nr. 68/2016 sau care vor fi reglementate în noul proiect de Regulament.*

Implementarea modificărilor propuse va contribui la asigurarea coerenței cadrului normativ, la evitarea interpretărilor *neuniforme în aplicarea legislației și la alinierea actelor Guvernului cu dispozițiile legale în vigoare, fără a genera impact financiar sau instituțional suplimentar.*

IV. Prezenta hotărâre se propune a intra în vigoare la data publicării, având în vedere necesitatea asigurării aplicării imediate a cadrului normativ privind organizarea examenului de calificare a experților judiciari și funcționarea comisiilor de calificare și de contestație.

Lipsa unui mecanism de calificare poate genera blocaje instituționale și poate afecta accesul în profesie. Prin urmare, aplicarea imediată a hotărârii este justificată de interesul public și de necesitatea restabilirii unui mecanism funcțional, în concordanță cu principiile securității juridice și previzibilității normelor.

Totodată, proiectul conține dispoziții tranzitorii menite să protejeze drepturile persoanelor care au finalizat stagiul profesional în perioada 1 martie 2026 – data intrării în vigoare a hotărârii. În lipsa unei reglementări exprese, aceste persoane ar putea fi prejudiciate prin imposibilitatea susținerii examenului de calificare din motive neimputabile lor, în special în contextul neconstituirii anterioare a comisiilor competente.

Stabilirea unui termen de 14 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii pentru admiterea la examen în baza stagiului deja efectuat va asigura un interval rezonabil pentru organizarea sesiunilor de examinare, garantează valorificarea stagiului realizat și respectă principiul protecției încrederii legitime. Această soluție previne situațiile în care persoanele ar fi obligate să repete stagiul profesional exclusiv din cauza unor întârzieri administrative.

De asemenea, se instituie obligația conducătorilor instituțiilor publice de expertiză judiciară de a constitui Comisiile de calificare a experților judiciari și Comisiile de contestație în termen de 2 luni de la intrarea în vigoare a hotărârii, cu informarea corespunzătoare a Ministerului Justiției.

Stabilirea unui termen expres urmărește să asigure implementarea efectivă și rapidă a noilor reglementări, să prevină eventuale tergiversări și să creeze un mecanism funcțional clar. Termenul propus este proporțional și rezonabil, permițând realizarea procedurilor administrative necesare, inclusiv desemnarea membrilor și organizarea logistică a activității comisiilor, fără a afecta procesul de calificare.

Prin aceste dispoziții se asigură o tranziție echitabilă către noul mecanism de organizare a examenului de calificare, se consolidează securitatea raporturilor juridice și se creează premisele funcționării previzibile a sistemului de expertiză judiciară.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

A fost analizată opțiunea „a nu face nimic”, ceea ce presupune menținerea aspectelor problematice identificate la compartimentul 2.2 din prezenta notă de fundamentare, iar pe termen lung aspectele dificile vor evolua negativ ducând la imposibilitatea accederii în profesia de expert judiciar, minimizarea numărului acestora, creșterea termenilor de efectuare a expertizelor judiciare, tergiversarea examinării cauzelor și intrarea sistemului de expertiză judiciară în impas.

4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
<p>Impactul pentru sectorul public se reflectă în modul următor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sporirea numărului de experți judiciari și minimizarea volumului de muncă pentru unitate de expert judiciar; - organele de urmărire penală, procuraturile, instanțele judecătorești vor beneficia de rapoartele de expertiză judiciară în termen mai restrâns.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
<p>Implementarea proiectului nu necesită cheltuieli financiare. Toate aspectele privind remunerarea membrilor Comisiilor de calificare au fost examinate detaliat la etapa elaborării și promovării Legii nr. 191/2025 pentru modificarea unor acte normative.</p> <p>Cu referire la mecanismul de remunerare a experților/specialiștilor atrași în vederea evaluării candidaților atragem atenția că acesta a modelat același mecanism ca și cel stabilit în procedura de accesare în profesia de interpret și traducător autorizat, stabilit prin Regulamentul de activitate a Comisiei de atestare și disciplină, aprobat prin HG 686/2016 la pct. 27/1.</p> <p>Or, procedura de accesare/evaluare pentru profesia de expert judiciar, ținând cont de multitudinea specialităților de expertiză judiciară (peste 90 specialități), potrivit Nomenclatorul expertizelor judiciare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.195/2017, ar fi similară celei de atestare a interpreților și traducătorilor, privit prin prisma multitudinii limbilor străine.</p> <p>Respectiv, pentru a asigura funcționalitatea Comisiei, ar putea fi necesară atragerea experților (calificați în diferite specialități și traducători în cazul atragerii experților străini, inclusiv la evaluarea expertului calificat în specialitatea respectivă, examinarea rapoartelor de expertiză etc.), mecanism similar autorizării traducătorilor/interpreților.</p> <p>Având în vedere că mecanismul reflectat pentru traducători și interpreți este deja funcțional considerăm oportun crearea unui mecanism similar (cu excepțiile și ajustările necesare) și pentru accesarea în profesia de expert judiciar.</p>
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Sectorul privat vor beneficia de expertiză judiciară și extrajudiciară în termen mai restrâns.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
<i>Nu este aplicabil.</i>
4.5. Impactul asupra mediului
<i>Nu este aplicabil.</i>
4.6. Alte impacturi și informații relevante
<i>Nu este aplicabil.</i>
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
<i>Nu este aplicabil.</i>

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional anunțul privind elaborarea proiectului și recepționarea propunerilor a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției la compartimentul transparență decizională, la următorul link <https://www.justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-proiectului-hotararii-guvernului-cu-14>.

I. La data de 24 noiembrie 2025 prin scrisoarea nr. 05/2-11509 proiectul vizat a fost remis spre consultare prealabilă instituțiilor publice de expertiză judiciară:

- Centrului Național de Expertize Judiciare
- Centrului de Medicină Legală
- Direcției expertiza documentelor a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră
- Centrului tehnico-criminalistic și expertize judiciare al Inspectoratului General al Poliției, MAI
- Centrului Național Anticorupție.

Versiunea inițială a proiectului cu obiecțiile și propunerile prezentate de instituțiile publice de expertiză judiciară a fost înregistrată la ședința secretarilor generali din data de 19 ianuarie 2026.

Urmare înregistrării la ședința secretarilor generali prin scrisoarea Cancelariei de Stat nr. DGPȘG-1765-18-69-510 din 19 ianuarie 2026, proiectul de hotărâre a fost remis spre avizare Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății, Centrului Național Anticorupție și Centrului Național de Expertize Judiciare, fiind recepționate avizele instituțiilor implicate în avizare.

Obiecțiile și propunerile acestora au fost incluse în tabelul de sinteză al obiecțiilor și propunerilor care este anexat la proiect.

II. În cadrul avizării repetate au fost recepționate avize și propuneri din partea autorităților și instituțiilor interesate, inclusiv din partea:

- Ministerului Sănătății;
- Ministerului Afacerilor Interne;
- Centrului Național Anticorupție;
- Centrului Național de Expertize Judiciare.

O parte semnificativă a propunerilor înaintate au fost acceptate integral sau parțial, proiectul fiind ajustat în vederea sporirii clarității, coerenței și previzibilității normelor.

Propunerile care nu au fost acceptate au fost motivate în sinteza obiecțiilor și propunerilor, anexată la proiect, întrucât fie excedau cadrul legal stabilit prin Legea nr. 68/2016, fie ar fi generat contradicții normative, suprapuneri de reglementare sau diminuarea standardelor de profesionalism urmărite prin proiect.

III. Urmare expedierii proiectului către expertiza anticorupție, potrivit informației din sistemul e-legiferare au prezentat lipsă de obiecții:

- Ministerul Finanțelor
- Ministerului Sănătății;
- Ministerului Afacerilor Interne.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție.

Astfel, Centrul Național Anticorupție s-a expus prin Raportul de expertiză Nr. EHG26/11221 din 27.02.2026. Recomandările Centrului au fost luate în considerare la definitivarea proiectului, fiind incluse în tabela de sinteză, anexată la proiect.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Urmare aprobării proiectului nu va fi necesară modificarea cadrului normativ.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În vederea implementarea prevederilor proiectului actului normativ instituțiile publice de expertiză judiciară urmează să solicite desemnarea membrilor în comisiile de calificare și contestare în vederea emiterii ordinului de constituire a comisiilor.

Ministru

Vladislav COJUHARI